

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen och av vissa andra lagar

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen och av vissa andra lagar (RP 43/2021 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet (AjUB 3/2021 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen (1269/2020) 1 §, 4 § 2 mom., 10 § 2 mom., 11 § 2 mom., 12 §, 14 § 2 och 3 mom., 16 § 1 och 2 mom., 17 § 2 mom. och 22 § 2 mom. samt

fogas till 5 § nya 4—6 mom., till 8 § ett nytt 3 mom., till lagen en ny 12 a §, till 20 § ett nytt 3 mom. och till lagen en ny 25 § som följer:

1 §

Lagens syfte

Denna lag innehåller bestämmelser om ett tidsbegränsat försök, under vilket kommunerna inom sitt område i stället för arbets- och näringsbyrån ordnar en del av den service som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) och lagen om främjande av integration (1386/2010), i stället för arbets- och näringsbyrån sköter vissa av de uppgifter som avses i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen (1369/2014) och lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001) samt i stället för arbets- och näringsbyrån ger vissa i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) avsedda arbetskraftspolitiska utlå-tanden.

Riksdagens svar RSv 46/2021 rd

4 §

Kunderna hos försöksområdets kommuner

Kunder hos försöksområdenas kommuner är personer som hör till de kundgrupper som avses i 1 mom. och som vid ikraftträdandet av denna lag har anmält sig som arbetssökande eller under försöket anmäler sig som arbetssökande, och som arbets- och näringsbyråerna överför till att bli kund hos en kommun inom ett försöksområde.

5 §

Överföring av en kundrelation

Arbets- och näringsbyrån kan överföra en kund som hör till en kundgrupp som avses i 4 § till att bli kund hos arbets- och näringsbyrån, om

- 1) kunden begär det,
- 2) överföringen behövs för att trygga kundens språkliga rättigheter eller för att undvika en kundrelation som är oändamålsenlig för kunden, eller av någon grundad anledning som gäller kundens säkerhet, och
- 3) överföringen inte äventyrar kundens möjlighet att få service enligt sitt servicebehov.

Arbets- och näringsbyrån kan överföra en kund som hör till en kundgrupp som avses i 4 § till att bli kund hos en annan kommun inom ett försöksområde än kundens hemkommun, om förutsättningarna enligt 4 mom. uppfylls och den kommun dit kunden begär att bli överförd godkänner överföringen.

Arbets- och näringsbyrån ska underrätta kunden och dennes hemkommun om en överföring som avses i 4 och 5 mom. samt underrätta den kommun inom ett försöksområde som tar emot kundrelationen om en överföring enligt 5 mom. Den plan enligt 9 § som kommunen inom försöksområdet och kunden har utarbetat är förpliktande för kunden och för den arbets- och näringsbyrå eller den kommun inom ett försöksområde som efter överföringen ansvarar för kundrelationen, till dess att planen har reviderats. Den arbetssökande ska underrätta den arbets- och näringsbyrå eller den kommun inom ett försöksområde som efter överföringen ansvarar för kundrelationen om genomförandet av de åtgärder som överenskommit i planen.

8 §

Intervjuer med arbetssökande och bedömning av arbetssökandes servicebehov

Kommunerna inom försöksområdena bedömer i stället för arbets- och näringsbyråerna sina kunders behov av sektorsövergripande samservice enligt 2 § i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen. Om en kund i en kommun inom ett försöksområde uppfyller de förutsättningar som avses i 2 § 2 mom. i den lagen och behöver sektorsövergripande samservice, svarar kommunen inom försöksområdet i stället för arbets- och näringsbyrån för de åtgärder under utredningsperioden som avses i 3 § i den lagen samt i stället för arbets- och närings-

Riksdagens svar RSV 46/2021 rd

byrån för bedömning av det avslutande av sektorsövergripande samservice som avses i 6 § i den lagen. Vad som i 2 § 4 mom. i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen föreskrivs om Folkpensionsanstaltens rätt att till arbets- och näringsbyrån lämna ut uppgifter för bedömning av behovet av sektorsövergripande samservice tillämpas på utlämnande av sådana uppgifter till en kommun inom ett försöksområde som gäller kommunens kunder.

10 §

Försöksområdets kommuners offentliga arbetskrafts- och företagsservice

På service som avses i 1 mom. tillämpas bestämmelserna i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den lagen samt bestämmelserna i lagen om främjande av integration, om inte något annat föreskrivs i denna lag. Vad som i de nämnda lagarna och med stöd av dem utfärdade bestämmelserna föreskrivs om arbets- och näringsbyrån och arbets- och näringsmyndigheten och deras uppgifter och om skyldigheten att lämna uppgifter till arbets- och näringsbyrån, gäller en kommun inom ett försöksområde när den sköter de uppgifter som avses i denna lag, med undantag för vad som i 5 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs om antagningen av studerande till utbildning och i 5 § i det kapitlet föreskrivs om avbrytande av utbildning och om meddelande om villkoren för avbrytande av utbildningen till arbets- och näringsbyrån. Vad som någon annanstans i lagstiftningen föreskrivs om de ersättningar, stöd eller förmåner som betalas med stöd av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice eller som beviljas av arbets- och näringsbyrån tillämpas på de ersättningar, stöd och förmåner som en kommun inom ett försöksområde beviljar med stöd av denna lag.

11 §

Undantag som gäller arbetsprovning och lönesubvention

Beslutet om beviljande av lönesubvention fattas av arbets- och näringsbyrån med iakttagande av vad som föreskrivs i 7 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, om den som ansöker om lönesubvention är

- 1) en kommun inom ett försöksområde,
- 2) en samkommun där försöksområdets eller försöksområdenas kommuner har majoriteten av rösträtten,
- 3) en sammanslutning som försöksområdets eller försöksområdenas kommuner har bestämmande inflytande över,
- 4) en sammanslutning som en sådan samkommun har bestämmande inflytande över där försöksområdets eller försöksområdenas kommuner har majoriteten av rösträtten.

Riksdagens svar RSv 46/2021 rd

12 §

Försöksområdets kommuners uppgifter för främjande av integration och uppgifter med anknytning till aktiveringsplanen

Kommunen inom försöksområdet svarar i stället för arbets- och näringsbyrån för ordnandet av de tjänster och åtgärder för kunderna som enligt 2 kap. i lagen om främjande av integration ankommer på arbets- och näringsbyrån. På de tjänster och åtgärder som avses ovan tillämpas vad som föreskrivs om dem i det kapitlet.

Utöver vad som i 9 § föreskrivs om uppgifter med anknytning till aktiveringsplanen ska kommunen inom försöksområdet i stället för arbets- och näringsbyrån i fråga om sina kunder fatta det beslut som avses i 5 § 6 mom. i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

12 a §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Kommunerna inom försöksområdena ger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa i fråga om

1) de allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner som anges i 2 kap. 1 och 2 §, 4 § 1 mom. och 13 § 4 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa,

2) tillämpningen av 2 kap. 5 a och 10 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och de förutsättningar för att få arbetslöshetsförmåner som avses i dessa paragrafer,

3) den arbetssökandes deltagande i sysselsättningsfrämjande service och huruvida sysselsättningsfrämjande service ingår i den i 9 § 1 mom. i denna lag avsedda plan som utarbetats med den arbetssökande; arbets- och näringsbyrån ger dock ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om sådan arbetskraftsutbildning som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och lagen om yrkesutbildning,

4) bevisligen avbrutna studier enligt 6 kap. 3 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice samt om förutsättningar för arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån enligt 5—7 § i det kapitlet,

5) stöd för studier, invandrarens skyldigheter och uppföljning av och avbrott i studier enligt 25 § i lagen om främjande av integration.

När det gäller behörigheten för arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter att ge ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om rätten till arbetslöshetsförmåner för en kund hos en kommun inom ett försöksområde tillämpas 11 kap. 4 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. På arbetskraftspolitiska utlåtanden av kommuner inom försöksområden och av arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter tillämpas 11 kap. 4 § 3 och 4 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Genom förordning av arbets- och näringsministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden och om de uppgifter som ska ingå i utlåtandena samt om rätten för arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter att ge arbetskraftspolitiska utlåtanden om rätten till arbetslöshetsförmåner för en kund hos en kommun inom ett försöksområde.

På kommuner inom försöksområden tillämpas vad som med stöd av 9 kap. 2 § 4 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs om fastställande av kostnadsersättning

Riksdagens svar RSv 46/2021 rd

och om arbets- och näringsbyråns skyldighet att anmäla de uppgifter som påverkar fastställandet av kostnadsersättningen till arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten.

På rätten för kommunerna inom försöksområdena att få uppgifter för att kunna sköta de uppgifter som anges i 1 mom. tillämpas vad som i 13 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs om arbets- och näringsbyråns rätt att få uppgifter. Vad som i 13 kap. 3 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs om Arbetskraftsmyndigheten gäller kommuner inom försöksområden när de sköter de uppgifter som avses i 1 mom.

14 §

Användningen av arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem

Närings-, trafik- och miljöcentralernas och arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter kan på ansökan av en kommun inom ett försöksområde eller av en samkommun som bildats av kommunerna inom försöksområdet och svarar för de uppgifter som avses i denna lag bevilja tjänsteinnehavare som hör till kommunens eller samkommunens personal användarrättigheter till kundinformationssystemet, om det är nödvändigt för skötseln av de uppgifter som avses i denna lag. Användarrättigheter kan beviljas om skötseln av de uppgifter som avses i denna lag eller de tillsyns-, utvecklings-, uppföljnings-, statistikförings-, prognostiserings- eller styruppgifter som anknyter till den service, de stöd eller de kundprocesser som avses i denna lag utgör minst hälften av den arbetsbeskrivning som den som ansöker om användarrättigheterna har och behovet av att använda kunduppgifter inte är sporadiskt eller sällsynt. Bestämmelser om behandlingen av de personuppgifter som förts in i informationssystemet finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan *den allmänna dataskyddsförordningen*, och i dataskyddslagen (1050/2018).

På ändring och upphävande av användarrättigheter som beviljats en tjänsteinnehavare i en kommun inom ett försöksområde eller i en samkommun som bildats av kommunerna i försöksområdet och svarar för de uppgifter som avses i denna lag tillämpas vad som i 13 kap. 5 a § i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs om ändring och upphävande av användarrättigheter som beviljats en tjänsteman som är anställd hos arbets- och näringsbyrån.

16 §

Statlig finansiering av försöksområden

Service enligt denna lag finansieras inom ramen för de beviljade budgetanslagen med det anslag i statsbudgeten som anvisats för främjande av sysselsättningen och bekämpande av arbetslösheten (*sysselsättningsanslag*) och med anslaget för arbetslöshetsförmåner. Närings-, trafik- och miljöcentralen bestämmer det maximibelopp som försöksområdet har fullmakt att använda. Innan fullmakt ges ska närings-, trafik- och miljöcentralen höra kommunerna inom försöksområdet.

Riksdagens svar RSV 46/2021 rd

Vad som i lagen om statsbudgeten (423/1988) föreskrivs om användningen av anslag gäller kommunerna inom försöksområdet när de använder statliga anslag.

17 §

Rätt att få uppgifter, förvägran av service och sökande av ändring

På ett beslut och avgörande av en kommun inom ett försöksområde samt på ett beslut av arbets- och näringsbyrån med stöd av 5 § 4 och 5 mom. tillämpas vad som i 14 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, i fråga om ett beslut och avgörande av arbets- och näringsbyrån, föreskrivs om ändringssökande och begränsningar i fråga om ändringssökandet samt om hur omprövningsbegäran och besvär inverkar på verkställigheten av beslut. En sådan besvärsskrift enligt 14 kap. 2 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice som gäller ett beslut av en kommun inom ett försöksområde ska lämnas till kommunen i fråga. Bestämmelser om sökande av ändring i ett beslut som Folkpensionsanstalten eller en arbetslöshetskassa fattat på grundval av ett arbetskraftspolitiskt utlåtande finns i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

20 §

Försöksområdets kommuners och deras kunders skyldighet att lämna uppgifter

Närmare bestämmelser om det i 2 mom. avsedda lämnandet av uppgifter får utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet.

22 §

Tillsyn

Om det i en kommun inom ett försöksområde uppdagas väsentliga brister i ordnandet av service enligt denna lag eller om verksamheten i övrigt strider mot lag, får regionförvaltningsverket meddela kommunen ett föreläggande om avhjälpande av bristerna eller missförhållandena. När ett föreläggande meddelas ska det sättas ut en tid inom vilken behövliga åtgärder ska vidtas.

25 §

Övergångsbestämmelser i anslutning till att försöket avslutas

En sådan plan enligt 9 § som utarbetats för en arbetslös arbetssökande är efter det att denna lag har upphört att gälla eller behörigheten för en kommun inom ett försöksområde har upphört till följd av ett föreläggande som meddelats av regionförvaltningsverket med stöd av 22 § förpliktan-

Riksdagens svar RSv 46/2021 rd

de för kunden och arbets- och näringsbyrån till dess att planen har reviderats i enlighet med 2 kap. 6 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

Arbets- och näringsbyrån är behörig i ett ärende som gäller ett beslut eller avgörande med stöd av denna lag av en kommun inom ett försöksområde och som är anhängigt när denna lag upphör att gälla eller när behörigheten för kommunen inom försöksområdet upphör till följd av ett föreläggande som meddelats av regionförvaltningsverket med stöd av 22 §, eller som blir anhängigt efter det att denna lag har upphört att gälla eller efter det att behörigheten för kommunen inom försöksområdet har upphört till följd av ett föreläggande som meddelats av regionförvaltningsverket med stöd av 22 §.

Denna lag träder i kraft den _____ 20 ____ . Bestämmelserna i 12 a § 1 mom. 1 och 2 punkten samt 5 mom. träder dock i kraft först den 2 oktober 2021.

Lag

om ändring av 9 och 14 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) 9 kap. 5 § samt 14 kap. 1 § 3 mom. 3 punkten och 2 och 3 §, sådana de lyder, 9 kap. 5 § i lag 1555/2015, 14 kap. 1 § 3 mom. 3 punkten i lag 1456/2016, 14 kap. 2 § i lag 1133/2014 och 14 kap. 3 § delvis ändrad i lagarna 474/2015 och 548/2017, samt *fogas* till 14 kap. en ny 4 § som följer:

9 kap.

Kostnadsersättning

5 §

Tillämpning av lagen om utkomstskydd för arbetslösa och lagen om arbetslöshetskassor

På kostnadsersättning enligt 1 § 1 mom. tillämpas lagen om arbetslöshetskassor (603/1984) och följande bestämmelser i lagen om utkomstskydd för arbetslösa:

- 1) 11 kap. 2 § (skyldighet att lämna uppgifter),
- 2) 11 kap. 3 § (beslut om förmåner),
- 3) 11 kap. 5 § (betalningssätt),
- 4) 11 kap. 6 § (tillfälligt avbrott i utbetalningen eller betalning till lägre belopp),
- 5) 11 kap. 10 § (återkrav),
- 6) 11 kap. 13 § (kvittning),

Riksdagens svar RSV 46/2021 rd

- 7) 11 kap. 14 § (indrivning av arbetslöshetsförmåner i vissa fall),
- 8) 11 kap. 15 § (utmätning av arbetslöshetsförmåner),
- 9) 11 kap. 15 a § (preskription av fordringar),
- 10) 12 kap. (sökande av ändring),
- 11) 13 kap. 1, 3–8 och 10 § (vissa bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter).

Om Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan betalar ut en arbetslöshetsförmån utan beslut i enlighet med 11 kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och mottagaren av förmånen har rätt att få kostnadsersättning, kan Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan på motsvarande sätt betala även denna ersättning utan beslut. Kostnadsersättningen betalas då till fullt belopp.

14 kap.

Sökande av ändring

1 §

Omprövningsbegäran och besvär

Omprövning av beslut får inte begäras och besvär över beslutet får inte anföras om

- 3) genom beslutet har förvägrats
 - a) ersättning för rese- och logikostnader på grund av att villkoret i 10 kap. 1 § 2 mom. inte uppfylls,
 - b) kostnadsersättning enligt 9 kap. 1 § 3 mom. på grundval av arbets- och näringsbyråns ändamålsenlighetsprövning,
-

2 §

Sökande av ändring i ett beslut om kostnadsersättning

Med avvikelse från 1 § 1 mom. i detta kapitel får ändring i ett beslut om sådan kostnadsersättning som avses i 9 kap. 1 § 3 punkten sökas hos besvärsnämnden för social trygghet. Ändring i beslut av besvärsnämnden för social trygghet får sökas hos försäkringsdomstolen. Försäkringsdomstolens beslut får inte överklagas genom besvär.

Besvärsskriften ska inom 30 dagar från det att ändringssökanden fick del av beslutet lämnas till den arbets- och näringsbyrå som fattat beslutet. Arbets- och näringsbyrån ska behandla besvären som en omprövningsbegäran. Om arbets- och näringsbyrån inte kan rätta beslutet, ska den inom 30 dagar från besvärstidens utgång sända besvärsskriften och sitt utlåtande till besvärinstansen för behandling.

Riksdagens svar RSv 46/2021 rd

3 §

Hur omprövningsbegäran och besvär inverkar på verkställigheten av beslut

Ett beslut som arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, närings-, trafik- och miljöcentralen eller närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter fattat med stöd av denna lag får verkställas även om omprövning av beslutet har begärts eller besvär har anförts, om inte den myndighet som behandlar omprövningsbegäran eller besvärsmyndigheten beslutar något annat.

4 §

Sökande av ändring i ett ersättningsbeslut om olycksfall i arbetet eller yrkessjukdom

I fråga om sökande av ändring i sådana beslut av Statskontoret som avses i 4 kap. 11 § tillämpas lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 2 a kap. 13 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 2 a kap. 13 a §, sådan den lyder i lag 1271/2020, som följer:

2 a kap.

Förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda

13 a §

Kostnader för deltagande i service

En person har en i 11 § avsedd giltig orsak att inte fullfölja sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den till den del det i planen har avtalats om deltagande i annan service än sysselsättningsfrämjande service, samt en i 13 § avsedd giltig orsak att vägra delta i annan service än sysselsättningsfrämjande service och att avbryta servicen, om han eller hon orsakas oundvikliga kostnader för deltagandet i servicen och inte beviljas kostnadsersättning enligt 9 kap. 1 § 3 mom. i

Riksdagens svar RSv 46/2021 rd

lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice eller motsvarande ersättning med stöd av någon annan lag.

Denna lag träder i kraft den _____
20 .

Lag

om ändring av 9 § i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen (1369/2014) 9 § 4 mom., sådant det lyder i lag 448/2020, som följer:

9 §

Kundregistret över sektorsövergripande samservice

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter kan bevilja användarrättigheter till kundregistret över sektorsövergripande samservice på ansökan av arbets- och näringsbyrån, kommunen, samkommunen eller Folkpensionsanstalten. Användarrättigheter kan beviljas en person som är anställd hos arbets- och näringsbyrån, kommunen, samkommunen eller Folkpensionsanstalten och som sköter uppgifter som avses i denna lag. En person som har beviljats användarrättigheter får trots sekretessbestämmelserna söka och använda uppgifter i kundregistret, om det behövs för att ordna kundbetjäningen.

Denna lag träder i kraft den _____
20 .

Riksdagens svar RSv 46/2021 rd

Helsingfors 7.5.2021

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare